

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
iulie 2025**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. RROMANI MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
METODICA PREDĂRII ACTIVITĂȚILOR ÎN LB. RROMANI MATERNĂ ȘI ÎN LB. ROMÂNĂ
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREȘCOLAR**

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatura maternă (30 de puncte)

1. Dikhela pes sar si kerdo o amboldipen gazikanes e jekhtone alineatosqo. E pùntkură si dine palal sar si čačes amboldino o tèksto, dikhindoj te na aven kerde gramatikane, leksikàlo vi puntuaciaqe doša.

8 pùntkură

2. Dikhela pes sar si nakhavdi i dini sintagma andar e kèzură nominativo, akuzativo, genitivo, dativo, lokativo, ablativo, sociativ-instrumentàlo vi vokativo, ka-o jekhipen, dikhindoj kana si kerde vaj na gramatikane doša.

1x8p=8 pùntkură

O kèzo	I sintagma „o daravno kermuso”
Nominativo	o daravno kermuso
Akuzativo	e daravne kermuses
Genitivo	e daravne kermusesqo
	e daravne kermusesqi
	e daravne kermusesqe
	e daravne kermusesqe
Dativo	e daravne kermusesqe
Lokativo	e daravne kermusesθe
Ablativo	e daravne kermusesθar
Sociativo	e parne grasteča
Vokativo	daravne!a kermuse!a

3. Dikhela pes sar si dini e kernavnăqi paradigma ka-o nakhlo vaxt e indikativone modosqo.

1x6p=6 pùntkură

O zeno	O verbo „marel” k-o nakhlo vaxt
me	mardöm/ mardem
tu	mardăn
vov/ voj	mardăs
ame	mardăm
tume	marden
von	marden

4. Dela pes po duj pùntkură vaš svàko lačo arakhlo antonìmo.

2x4p=8 pùntkură

- šukar – žungalo, nasul
- zorales – lokhes
- barărel – tiknărel
- kathe - kothe

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (30 de puncte)

1. câte 2 puncte pentru despărțirea corectă în silabe a fiecăruia dintre cele două cuvinte date, astfel: *de-o-da-tă* și *î-năl-ți-me*

2x2p=4 puncte

Probă scrisă la lb. și lit. rromani maternă, lb. și lit. română și univ. pt. copii, metoda predării activităților în lb. rromani maternă și în lb. română în învățământul preșcolar (învățământ preșcolar în limba rromani maternă)

Model

Barem de evaluare și de notare

2. câte 1 punct pentru indicarea oricăror două cuvinte derivate de la substantivul *floare* (de exemplu: *floricică, florar, florărie, înflorat* etc.) 2x1p=2 puncte
3. câte 2 puncte pentru precizarea părții de vorbire pentru fiecare dintre cele două cuvinte date, astfel: *încântătoare* – adjectiv, *primăverile* – substantiv 2x2p=4 puncte
4. alcătuirea unui enunț interogativ în care substantivul **soare** este atribut (de exemplu: *A răsărit soarele?*) 4 puncte
- alcătuirea unui enunț interogativ – 2p.
  - respectarea funcției sintactice indicate – 2p.
5. transcrierea uneia dintre propozițiile principale existente în enunțul dat (de exemplu: *S-a înălțat mai întâi drept în sus, ca o săgeată / a străbătut văzduhul răcoros / a plecat capul / și a privit în jos* etc.) 1 punct
6. **Conținut** – 10 puncte
- definirea conceptului de *fabulă* 2 puncte
  - câte 1 punct pentru precizarea oricăror două trăsături ale *fabulei*, existente în textul literar inclus în programa de examen (de exemplu: *creație de mici dimensiuni; figura de stil predominantă este personificarea; are caracter moralizator, educativ; modurile de expunere specifice sunt narațiunea și dialogul*) 2x1p=2 puncte
  - câte 2 puncte pentru prezentarea detaliată a celor două trăsături ale *fabulei* precizate, valorificând opera literară aleasă 2x2p=4 puncte
- Pentru fiecare trăsătură prezentată, punctele se acordă după cum urmează:
- prezentare adecvată și detaliată, cu valorificarea operei literare alese – 2p.
  - prezentare superficială, schematică, fără valorificarea operei literare alese – 1p.
- susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar selectat 2 puncte
- exprimarea unei opinii pertinente, cu susținere argumentată și adecvată – 2p.
  - exprimarea unei opinii pertinente, dar cu susținere superficială, schematică – 1p.
- Redactare** – 5 puncte
- organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare 1 punct
  - abilități de analiză și de argumentare 1 punct
  - ortografie, punctuație 1 punct
  - așezare în pagină și lizibilitate 1 punct
  - încadrare în limita de spațiu indicată 1 punct

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării activităților în limba maternă în învățământul preșcolar (15 puncte)

Dikhela pes sar si xramosarde e **ekzemplură andar e vakăripnasqo didaktikano lèksiko**.

- a) Dela pes **5 pùnkturnă** kana sikavela pes sosðar si importànto te vakăras rromanes le çhavorrença k-i barðrri/ xurdelin.
- b) Dela pes **5 pùnkturnă** kana sikavel pes save si e didaktikane eksprèsie vaş e tème: e gina, e ranga/ kolòre, i prezentàcia, e zivutire, i familia, e dîvesa/ o kurko/ o çhon/ o berş thaj aver.
- c) Dela pes **5 pùnkturnă** vaş o xramosaripen palal sar utilizisarel pes i konversàcia and-i didaktikani aktivitàta.

B. Metodica predării activităților în limba română în învățământul preșcolar (15 puncte)

- câte 2 puncte pentru menționarea oricăror trei dintre etapele activității precizate 3x2p=6 puncte
  - câte 3 puncte pentru descrierea fiecăreia dintre cele trei etape menționate 3x3p=9 puncte
- Pentru fiecare etapă descrisă, punctele se acordă după cum urmează:

- descriere adecvată și nuanțată, cu referire la domeniul experiențial, la nivelul de studiu și la tema anuală de studiu precizate – 3p.
- descriere corectă din punct de vedere teoretic, însă fără referire la domeniul experiențial, la nivelul de studiu sau la tema anuală de studiu precizate – 2p.
- descriere superficială, ezitantă – 1p.